SEKRETUA INDUSTRIAN DAGO

Posted on 03/12/2024 by Inaki Barredo

> *Europako egoera zaila bat dator Euskadin inbertitzeko gaitasuna duten enpresa lider askorekin*

Arreta ezartzen dugun edozein eremutan, dela mugitzeko modua, energia sortzeko eta erabiltzeko modua, dela besteekin komunikatzeko eta sozializatzeko modua, teknologia izugarri disruptiboen sorrera antzematen da. Azpiegiturekin ulertzen diren ibilgailu autonomo eta adimendunak, gizakiaren esku-hartzerik behar ez dutenak kutsatu gabe nabigatzeko, energia ugari, murrizketarik gabe eta emisiorik gabe sortzen duten sistemak edo pertsona gisa diseinatu eta jarduten duten makina adimendunak ez dira kimera hutsak.

Nire buruari galdetzen diot nola joango den Euskadira eraldaketa-egoera honetan. Bizi-baldintza hobeagoetara eta ongizate-maila handiagoetara eramango gaitu, ala, aitzitik, lurralde galtzaileen artean egongo gara? Galdera ez da hutsala, inondik ere; izan ere, Daron Acemouglu ekonomiako azken nobel saridunak gogorarazi digunez, hobekuntza teknologikoek ez dute zertan ekarri "win win" egoeretara, eta hori erakusten duten adibide asko daude historian.

Gure ekonomiak materialen eta produktuen fabrikazioan du balio bereizgarri nagusia, eta zalantzarik gabe, euskal industria-sektorearen indarra eta lehiakortasun globala izan dira haren errenta perkapitoaren hazkundearen (Europako batez bestekoaren gainetik % 16,8), soldata-baldintza inbidiagarriei eustearen eta herrialde garatuenekin homologa daitekeen ongizate-sistemaren eta gizarte-bermeen sistemaren artikulazioaren atzean egon diren faktoreak. Erregistro ezin txarragoak 2 milioi pertsona pasatxoko lurralde batentzat eta periferikoa Europan. Kontua da, orain, gai izango ote garen lekua egiteko eta paper garrantzitsua izaten jarraitzeko industria berri honetan, gaur egungoak ez bezalako produktuak fabrikatuko baititu, eta ez baitakigu horren xehetasunik, baina ziur dakigu askoz ere intentsiboagoa izango dela, eta teknologiak eta berrikuntza-gaitasunak gidatuko dutela, gero eta desmaterializatuagoa eta karbono-neutroagoa.

Euskadin oso ondo dakigu gure garapen industriala, ordea, ez datorrela zerutik behera, eta ez dela merkatuaren esku ikusezinaren eta gure sortzetiko baldintzen arteko interakzioaren doako emaitza. Konpromiso eta apustu sozial sendo baten ondorioa da, eta horri esker, lehiakortasuna helburu duten erakunde publiko eta pribatuen sare indartsua eta konplexua egituratu ahal izan da. Erakunde horiek industria-politika proaktibo eta diferentzial baten emaitza dira, urte askotan, zailtasunak zailtasun, eta askotan, korrontearen aurkakoa izan arren, gauzatu eta mantendu dena.

Honaino iritsita, bi berri eman behar dizkizuet: ona eta txarra. Azken horretatik hasita, esango dizuet gauden tokiraino iritsi izanak ez duela bermatzen egoera abantailatsu bat jada gainean ditugun aldaketa teknologiko zorrotzei aurre egiteko, eta aldaketa horiek gero eta nabarmenago mehatxatzen dutela gure "status quo" -a. Izan ere, benetan uste dut kalte egiten digula, geldiarazi egiten gaituen autokonplazentzia gaizto baten diskurtso publikoa hondoratzen baitu. Joan den mendeko 80ko hamarkadako antipodetako egoera, gure sistema sozioekonomikoa erabat hondatuta zegoenean eta herrialdea berregituratu eta berrindustrializatu beste erremediorik izan ez genuenean.

Berri ona da Europako industria bizitzen ari den koiuntura korapilatsua bat datorrela Euskadin inbertsio-gaitasuna duten enpresa lider asko dituen enpresa-ehunarekin, lankidetza-tresna berritzaileak abian jartzearekin, hala nola finantzen eta inbertsioen klusterra, eta euskal eragileek

Europako funtsak atzemateko duten "Next Gen" gaitasun frogatuarekin. Ez dugu ahaztu behar unea bat datorrela Eusko Jaurlaritzan legegintzaldi berri bat hastearekin. Legegintzaldi berri horren erronka da "jauzi kualitatibo bat ematea eta Euskadi Europan berrindustrializazioaren aitzindari gisa kokatzea".

Zalantzarik gabe, partitura egokia da euskal manufakturaren lehiakortasunari eusteko, haren atzetik doazen eraldaketen bidegurutzean. Orain orkestra prest jartzea falta da izan nahi dugun herrialde industrialaren ikuspegia bizirik mantentzeko, inbertsio publikoa eta, bereziki, pribatua eragingo duten eta euskal politika industrialaren etapa berri honetan jarduera produktiborako egokia den ingurune instituzional eta soziala aktibatuko duten tresna berrituak hedatzeko.

Ez dugu makilatxo magikorik, eta ez dago makilatxo magikorik, baina aurrerapauso handia da aldatzeko beharra onartzen badugu, aspirazioak argi baditugu eta palanka zehatzak identifikatzeko eta mugitzeko lanari ekiten badiogu. Ez dezagun ahaztu sekretua industrian dagoela.

Iñaki Barredo ekonomialari nagusiaren artikulu hau El Correo-n argitaratu zen jatorrian.

Irudi ilustratiboa: Patrick Hendry, Unsplash